Programsko inženjerstvo

Ak. god. 2022./2023.

Company Database

Dokumentacija, Rev. <1 ili 2>

Grupa: EkipaZaOcevid Voditelj: Petar Hajduk

Datum predaje: <dan>. <mjesec>. <godina>.

Nastavnik: Manuela Lukić

Sadržaj

1. Dnevnik promjena dokumentacije

Kontinuirano osvježavanje

Rev.	Opis promjene/dodatka	Autori	Datum
0.1	Napravljen predložak.	*	22.08.2013.
0.2	Dopisane upute za povijest dokumentacije. Dodane reference.	*	24.08.2013.
0.5	Dodan <i>Use Case</i> dijagram i jedan sekvencijski dijagram, funkcionalni i nefunkcionalni zahtjevi i dodatak A	*	25.08.2013.
0.6	Arhitektura i dizajn sustava, algoritmi i strukture podataka	*	26.08.2013.
0.8	Povijest rada i trenutni status implementa- cije, Zaključci i plan daljnjeg rada	*	28.08.2013.
0.9	Opisi obrazaca uporabe	*	07.09.2013.
0.10	Preveden uvod	*	08.09.2013.
0.11	Sekvencijski dijagrami	*	09.09.2013.
0.12.1	Započeo dijagrame razreda	*	10.09.2013.
0.12.2	Nastavak dijagrama razreda	*	11.09.2013.
1.0	Verzija samo s bitnim dijelovima za 1. ciklus	*	11.09.2013.
1.1	Uređivanje teksta – funkcionalni i nefunkcionalni zahtjevi	*	14.09.2013.
1.2	Manje izmjene:Timer - Brojilo vremena	*	15.09.2013.

Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

Rev.	Opis promjene/dodatka	Autori	Datum
1.3	Popravljeni dijagrami obrazaca uporabe	*	15.09.2013.
1.5	Generalna revizija strukture dokumenta	*	19.09.2013.
1.5.1	Manja revizija (dijagram razmještaja)	*	20.09.2013.
2.0	Konačni tekst predloška dokumentacije	*	28.09.2013.

Moraju postojati glavne revizije dokumenata 1.0 i 2.0 na kraju prvog i drugog ciklusa. Između tih revizija mogu postojati manje revizije već prema tome kako se dokument bude nadopunjavao. Očekuje se da nakon svake značajnije promjene (dodatka, izmjene, uklanjanja dijelova teksta i popratnih grafičkih sadržaja) dokumenta se to zabilježi kao revizija. Npr., revizije unutar prvog ciklusa će imati oznake 0.1, 0.2, ..., 0.9, 0.10, 0.11.. sve do konačne revizije prvog ciklusa 1.0. U drugom ciklusu se nastavlja s revizijama 1.1, 1.2, itd.

2. Opis projektnog zadatka

dio 1. revizije

Na osnovi projektnog zadatka detaljno opisati korisničke zahtjeve. Što jasnije opisati cilj projektnog zadatka, razraditi problematiku zadatka, dodati nove aspekte problema i potencijalnih rješenja. Očekuje se minimalno 3, a poželjno 4-5 stranica opisa. Teme koje treba dodatno razraditi u ovom poglavlju su:

- potencijalna korist ovog projekta
- postojeća slična rješenja (istražiti i ukratko opisati razlike u odnosu na zadani zadatak). Dodajte slike koja predočavaju slična rješenja.
- skup korisnika koji bi mogao biti zainteresiran za ostvareno rješenje.
- mogućnost prilagodbe rješenja
- opseg projektnog zadatka
- moguće nadogradnje projektnog zadatka

Za pomoć pogledati reference navedene u poglavlju "Popis literature", a po potrebi konzultirati sadržaj na internetu koji nudi dobre smjernice u tom pogledu.

2.1 Primjeri u La TeXu

Ovo potpoglavlje izbrisati.

U nastavku se nalaze različiti primjeri kako koristiti osnovne funkcionalnosti LATEXa koje su potrebne za izradu dokumentacije. Za dodatnu pomoć obratiti se asistentu na projektu ili potražiti upute na sljedećim web sjedištima:

- Upute za izradu diplomskog rada u LATEXu https://www.fer.unizg.hr/ _download/repository/LaTeX-upute.pdf
- LATEX projekt https://www.latex-project.org/help/
- StackExchange za Tex https://tex.stackexchange.com/

podcrtani tekst, podebljani tekst, nagnuti tekst primjer primjer primjer primjer primjer primjer primjer

- primjer
- primjer
- primjer
 - 1. primjer
 - 1.a primjer
 - b primjer
 - 2. primjer

primjer url-a: https://www.fer.unizg.hr/predmet/proinz/projekt posebni znakovi: # \$ % & { } $_{-}$ | < > ^ $_{-}$ \

naslov unutar tablice		
IDKorisnik	INT	Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod
korisnickoIme	VARCHAR	

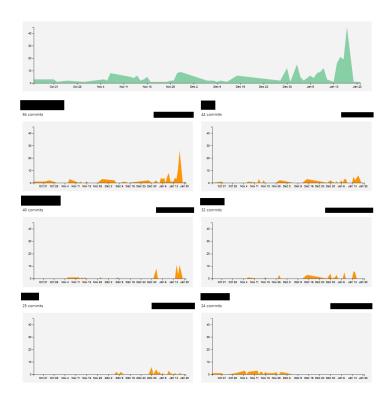
Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

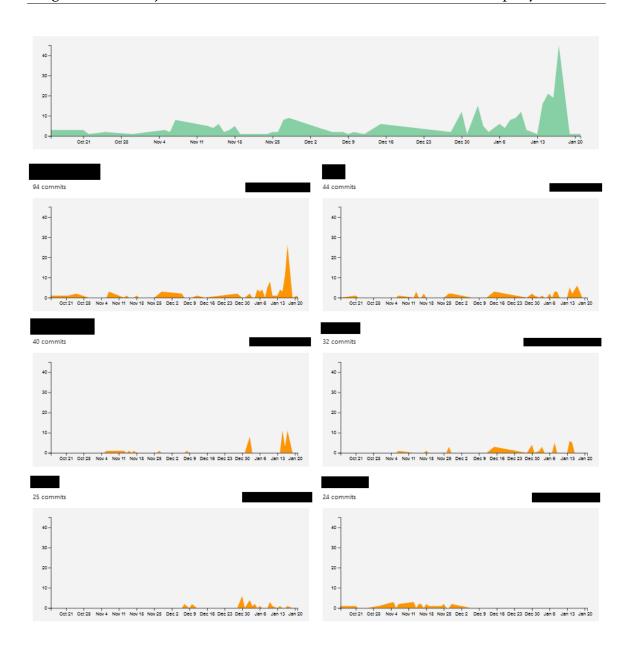
naslov unutar tablice		
email	VARCHAR	
ime	VARCHAR	
primjer	VARCHAR	

Tablica 2.1: Naslov s referencom izvan tablice

IDKorisnik	INT	Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod
korisnickoIme	VARCHAR	
email	VARCHAR	
ime	VARCHAR	
primjer	VARCHAR	

Slika 2.1: Primjer slike s potpisom

Slika 2.2: Primjer slike s potpisom 2

Referenciranje slike **??** u tekstu.

3. Specifikacija programske potpore

3.1 Funkcionalni zahtjevi

dio 1. revizije

Navesti dionike koji imaju interes u ovom sustavu ili su nositelji odgovornosti. To su prije svega korisnici, ali i administratori sustava, naručitelji, razvojni tim.

Navesti **aktore** koji izravno **koriste** ili **komuniciraju sa sustavom**. Oni mogu imati inicijatorsku ulogu, tj. započinju određene procese u sustavu ili samo sudioničku ulogu, tj. obavljaju određeni posao. Za svakog aktora navesti funkcionalne zahtjeve koji se na njega odnose.

Dionici:

- 1. Dionik 1
- 2. Dionik 2
- 3. ...

Aktori i njihovi funkcionalni zahtjevi:

- 1. Aktor 1 (inicijator) može:
 - (a) funkcionalnost 1
 - (b) funkcionalnost 2
 - i. podfunkcionalnost 1
 - ii. podfunkcionalnost 2
 - (c) funkcionalnost 3
- 2. Aktor 2 (sudionik) može:
 - (a) funkcionalnost 1
 - (b) funkcionalnost 2

3.1.1 Obrasci uporabe

dio 1. revizije

Opis obrazaca uporabe

Funkcionalne zahtjeve razraditi u obliku obrazaca uporabe. Svaki obrazac je potrebno razraditi prema donjem predlošku. Ukoliko u nekom koraku može doći do odstupanja, potrebno je to odstupanje opisati i po mogućnosti ponuditi rješenje kojim bi se tijek obrasca vratio na osnovni tijek.

UC
broj obrasca> -<ime obrasca>

- Glavni sudionik: <sudionik>
- Cilj: <cilj>
- Sudionici: <sudionici>
- **Preduvjet:** <preduvjet>
- Opis osnovnog tijeka:
 - 1. <opis korak jedan>
 - 2. <opis korak dva>
 - 3. <opis korak tri>
 - 4. <opis korak četiri>
 - 5. <opis korak pet>
- Opis mogućih odstupanja:
 - 2.a <opis mogućeg scenarija odstupanja u koraku 2>
 - 1. <opis rješenja mogućeg scenarija korak 1>
 - 2. <opis rješenja mogućeg scenarija korak 2>
 - 2.b <opis mogućeg scenarija odstupanja u koraku 2>
 - 3.a <opis mogućeg scenarija odstupanja u koraku 3>

Dijagrami obrazaca uporabe

Prikazati odnos aktora i obrazaca uporabe odgovarajućim UML dijagramom. Nije nužno nacrtati sve na jednom dijagramu. Modelirati po razinama apstrakcije i skupovima srodnih funkcionalnosti.

3.1.2 Sekvencijski dijagrami

dio 1. revizije

Nacrtati sekvencijske dijagrame koji modeliraju najvažnije dijelove sustava (max. 4 dijagrama). Ukoliko postoji nedoumica oko odabira, razjasniti s asistentom. Uz svaki dijagram napisati detaljni opis dijagrama.

3.2 Ostali zahtjevi

dio 1. revizije

Nefunkcionalni zahtjevi i zahtjevi domene primjene dopunjuju funkcionalne zahtjeve. Oni opisuju kako se sustav treba ponašati i koja ograničenja treba poštivati (performanse, korisničko iskustvo, pouzdanost, standardi kvalitete, sigurnost...). Primjeri takvih zahtjeva u Vašem projektu mogu biti: podržani jezici korisničkog sučelja, vrijeme odziva, najveći mogući podržani broj korisnika, podržane web/mobilne platforme, razina zaštite (protokoli komunikacije, kriptiranje...)... Svaki takav zahtjev potrebno je navesti u jednoj ili dvije rečenice.

Arhitektura i dizajn sustava

dio 1. revizije

Potrebno je opisati stil arhitekture te identificirati: podsustave, preslikavanje na radnu platformu, spremišta podataka, mrežne protokole, globalni upravljački tok i sklopovsko-programske zahtjeve. Po točkama razraditi i popratiti odgovarajućim skicama:

- izbor arhitekture temeljem principa oblikovanja pokazanih na predavanjima (objasniti zašto ste baš odabrali takvu arhitekturu)
- organizaciju sustava s najviše razine apstrakcije (npr. klijent-poslužitelj, baza podataka, datotečni sustav, grafičko sučelje)
- organizaciju aplikacije (npr. slojevi frontend i backend, MVC arhitektura)

3.3 Baza podataka

dio 1. revizije

Podaci u našoj aplikaciji će se spremati u relacijsku bazu podataka koristeći Postgres kao DBMS. Baza će se sastojati od sljedećih entiteta:

- Korisnik
- Tvrtka
- Projekt
- ProjectFRTeamMembers
- Mjesto
- Zaposlenik
- Suradnja

3.3.1 Opis tablica

Korisnik		
IDKorisnik	INT	ID kosisnika
Ime	VARCHAR	Ime korisnika
Prezime	VARCHAR	Prezime korisnika
Nadimak	VARCHAR	Nadimak korisnika
LoginEmail	VARCHAR	Email adresa pomoću kojeg se user logira
NotificationEmail	VARCHAR	Email adresa na koju korisnik prima obavijesti
MaxRazinaOvlasti	VARCHAR	Maksimalna razina ovlasti na projektima

Mjesto		
PostanskiBrojGrad	VARCHAR	Poštanski broj grada
NazivGrad	VARCHAR	Naziv grada

Tvrtka		
IdTvrtka	INT	Id tvrtke
Naziv	VARCHAR	Naziv tvrtke
Podrucje	VARCHAR	Područje kojim se tvrtka bavi
ABCKategorija	CHAR	Kategorija tvrtke (A B ili C)
MjesecPlaniranjaBudzeta	INT	Mjesec u kojem tvrtka planira
		budžet
Drzava	VARCHAR	Država u kojoj tvrtka posluje
PBr	VARCHAR	Poštanski broj mjesta tvrtke
Adresa	VARCHAR	Adresa tvrtke
WebStranica	VARCHAR	Adresa web stranice tvrtke

Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

Tvrtka		
Kontaktirati	BOOLEAN	Treba li ubuduće tu tvrtku treba
		kontaktirati

Zaposlenik		
IDZaposlenik	INT	Id zaposlenika
IDTvrtke	INT	Id tvrtke za koju zaposlenik radi
Ime	VARCHAR	Ime zaposlenika
Prezime	VARCHAR	Prezime zaposlenika
Email	VARCHAR	Email adresa zaposlenika
BrojTelefona	VARCHAR	Broj telefona zaposlenika
Uloga	VARCHAR	Pozicija zaposlenika u tvrtci (npr. PR)
Opis	VARCHAR	Opis zaposlenika (npr. glavni kontakt)

Projekt		
IDProjekt	INT	Id projekta
Naziv	VARCHAR	Naziv projekta
KategorijaProjekta	INT	Kategorija u koju spada projekt
TipProjekta	INT	Eksterni ili interni projekt
DatumPočetka	TIMESTAMP	Datum početka projekta
DatumZavršetka	TIMESTAMP	Datum završetka projekta
FRResponsibleUserId	INT	Id korisnika odgovornog za odnose
		s tvrtkama projekta

Nastavljeno na idućoj stranici

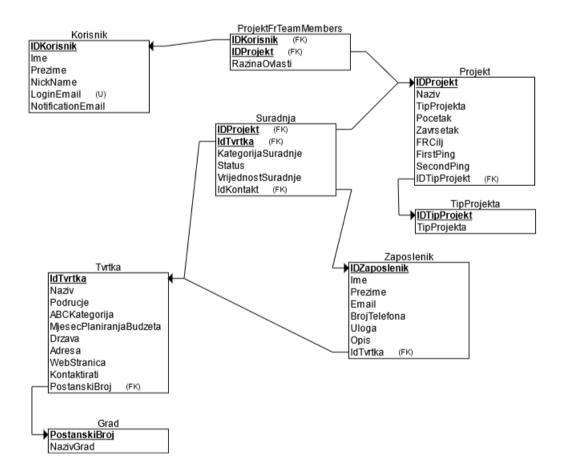
Nastavljeno od prethodne stranice

Projekt		
FRCilj	INT	Količina novca koja se želi prikupiti za projekt
FirstPing	TIMESTAMP	Datum prvog "ping"-a
SecondPing	TIMESTAMP	Datum drugog "ping"-a

ProjectFRTeamMembers		
IDKorisnik	INT	Id korisnika koji je FR team member projekta
IDProjekt	INT	Id projekta

Suradnja		
IDProjekt	INT	Id projekta
IdTvrtke	INT	Id tvrtke
IdOdgovoran	INT	Id korisnika odgovornog za suradnju s tvrtkom
IdKontakt	INT	Id kontakt osobe u tvrtci
KategorijaSuradnje	VARCHAR	Kategorija suradnje (Financijska, materijalna ili akademska)
Status	VARCHAR	Kontaktirano, ping, dopis, sastanak, uspješno ili neuspješno
Komentar	VARCHAR	Komentar na suradnju
VrijednostSuradnje	FLOAT	Novčana vrijednost suradnje

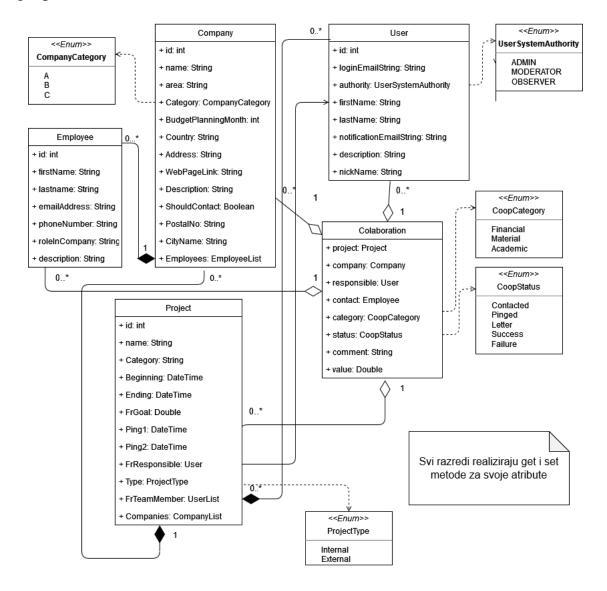
3.3.2 Dijagram baze podataka

Slika 3.1: Database Diagram

3.4 Dijagram razreda

Na sljedećim slikama prikazani su UML dijagrami razreda koji se koriste u aplikaciji. Podijeljeni su u 3 dijela. Prvi dijagram prikazuje klase kojima smo modelirali entitete aplikacije, drugi prikazuje DTO-ove(*Data transfer object*), a treći prikazuje Controllere. Može se uočiti da postoje veze između klasa iz različitih dijagrama(npr. UserDto sadrži UserSystemAuthority), ali su one izostavljene radi preglednosti.

Slika 3.2: Models UML

UserDto

- + loginEmailString: String
- + authority: String
- + firstName: String
- + lastName: String
- + notificationEmailString: String
- + description: String
- + nickName: String
- + authority: UserSystemAuthority

ProjectDto

- + name: String
- + category: String
- + projectType: ProjectType
- + beginning: DateTime
- + ending: DateTime
- + frResponsibleUserId: int
- + FrGoal: Double
- + Ping1: DateTime
- + Ping2: DateTime
- + frTeamMemberlds: List<int>
- + Companylds: List<int>

ColaborationDto

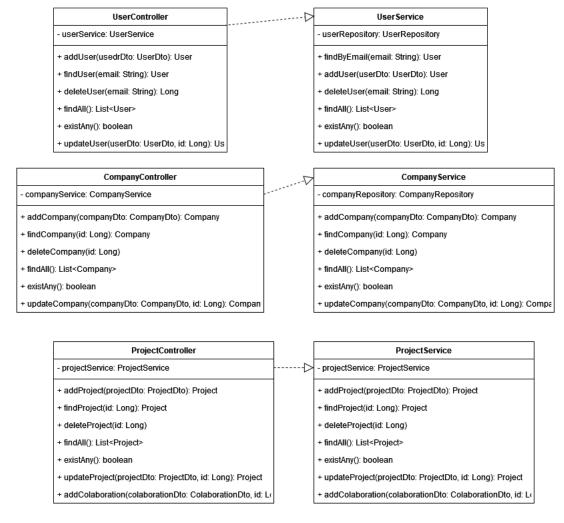
- + projectId: int
- + companyld: int
- + responsibleUserId: int
- + contactEmployeeld: id
- + category: CoopCategory
- + status: CoopStatus
- + comment: String
- + value: Double

- CompanyDto
- + name: String
- + area: String
- + category: CompanyCategory
- + BudgetPlanningMonth: int
- + Country: String
- + Address: String
- + WebPageLink: String
- + ShouldContact: Boolean
- + PostalNo: String
- + CityName: String
- + employees: EmployeeDtoList

EmployeeDto

- + firstName: String
- + lastname: String
- + emailAddress: String
- + phoneNumber: String
- + roleInCompany: String
- + description: String

Slika 3.3: DtoUml

Slika 3.4: Controllers and services UML

3.5 Dijagram stanja

dio 2. revizije

Potrebno je priložiti dijagram stanja i opisati ga. Dovoljan je jedan dijagram stanja koji prikazuje **značajan dio funkcionalnosti** sustava. Na primjer, stanja korisničkog sučelja i tijek korištenja neke ključne funkcionalnosti jesu značajan dio sustava, a registracija i prijava nisu.

3.6 Dijagram aktivnosti

dio 2. revizije

Potrebno je priložiti dijagram aktivnosti s pripadajućim opisom. Dijagram aktivnosti treba prikazivati značajan dio sustava.

3.7 Dijagram komponenti

dio 2. revizije

Potrebno je priložiti dijagram komponenti s pripadajućim opisom. Dijagram komponenti treba prikazivati strukturu cijele aplikacije.

4. Implementacija i korisničko sučelje

4.1 Korištene tehnologije i alati

dio 2. revizije

Detaljno navesti sve tehnologije i alate koji su primijenjeni pri izradi dokumentacije i aplikacije. Ukratko ih opisati, te navesti njihovo značenje i mjesto primjene. Za svaki navedeni alat i tehnologiju je potrebno **navesti internet poveznicu** gdje se mogu preuzeti ili više saznati o njima.

4.2 Ispitivanje programskog rješenja

dio 2. revizije

U ovom poglavlju je potrebno opisati provedbu ispitivanja implementiranih funkcionalnosti na razini komponenti i na razini cijelog sustava s prikazom odabranih ispitnih slučajeva. Studenti trebaju ispitati temeljnu funkcionalnost i rubne uvjete.

4.2.1 Ispitivanje komponenti

Potrebno je provesti ispitivanje jedinica (engl. unit testing) nad razredima koji implementiraju temeljne funkcionalnosti. Razraditi **minimalno 6 ispitnih slučajeva** u kojima će se ispitati redovni slučajevi, rubni uvjeti te izazivanje pogreške (engl. exception throwing). Poželjno je stvoriti i ispitni slučaj koji koristi funkcionalnosti koje nisu implementirane. Potrebno je priložiti izvorni kôd svih ispitnih slučajeva te prikaz rezultata izvođenja ispita u razvojnom okruženju (prolaz/pad ispita).

4.2.2 Ispitivanje sustava

Potrebno je provesti i opisati ispitivanje sustava koristeći radni okvir Selenium¹. Razraditi **minimalno 4 ispitna slučaja** u kojima će se ispitati redovni slučajevi, rubni uvjeti te poziv funkcionalnosti koja nije implementirana/izaziva pogrešku kako bi se vidjelo na koji način sustav reagira kada nešto nije u potpunosti ostvareno. Ispitni slučaj se treba sastojati od ulaza (npr. korisničko ime i lozinka), očekivanog izlaza ili rezultata, koraka ispitivanja i dobivenog izlaza ili rezultata.

Izradu ispitnih slučajeva pomoću radnog okvira Selenium moguće je provesti pomoću jednog od sljedeća dva alata:

- dodatak za preglednik **Selenium IDE** snimanje korisnikovih akcija radi automatskog ponavljanja ispita
- **Selenium WebDriver** podrška za pisanje ispita u jezicima Java, C#, PHP koristeći posebno programsko sučelje.

Detalji o korištenju alata Selenium bit će prikazani na posebnom predavanju tijekom semestra.

¹https://www.seleniumhq.org/

4.3 Dijagram razmještaja

dio 2. revizije

Potrebno je umetnuti **specifikacijski** dijagram razmještaja i opisati ga. Moguće je umjesto specifikacijskog dijagrama razmještaja umetnuti dijagram razmještaja instanci, pod uvjetom da taj dijagram bolje opisuje neki važniji dio sustava.

4.4 Upute za puštanje u pogon

dio 2. revizije

U ovom poglavlju potrebno je dati upute za puštanje u pogon (engl. deployment) ostvarene aplikacije. Na primjer, za web aplikacije, opisati postupak kojim se od izvornog kôda dolazi do potpuno postavljene baze podataka i poslužitelja koji odgovara na upite korisnika. Za mobilnu aplikaciju, postupak kojim se aplikacija izgradi, te postavi na neku od trgovina. Za stolnu (engl. desktop) aplikaciju, postupak kojim se aplikacija instalira na računalo. Ukoliko mobilne i stolne aplikacije komuniciraju s poslužiteljem i/ili bazom podataka, opisati i postupak njihovog postavljanja. Pri izradi uputa preporučuje se naglasiti korake instalacije uporabom natuknica te koristiti što je više moguće slike ekrana (engl. screenshots) kako bi upute bile jasne i jednostavne za slijediti.

Dovršenu aplikaciju potrebno je pokrenuti na javno dostupnom poslužitelju. Studentima se preporuča korištenje neke od sljedećih besplatnih usluga: Amazon AWS, Microsoft Azure ili Heroku. Mobilne aplikacije trebaju biti objavljene na F-Droid, Google Play ili Amazon App trgovini.

5. Zaključak i budući rad

dio 2. revizije

U ovom poglavlju potrebno je napisati osvrt na vrijeme izrade projektnog zadatka, koji su tehnički izazovi prepoznati, jesu li riješeni ili kako bi mogli biti riješeni, koja su znanja stečena pri izradi projekta, koja bi znanja bila posebno potrebna za brže i kvalitetnije ostvarenje projekta i koje bi bile perspektive za nastavak rada u projektnoj grupi.

Potrebno je točno popisati funkcionalnosti koje nisu implementirane u ostvarenoj aplikaciji.

Popis literature

Kontinuirano osvježavanje

Popisati sve reference i literaturu koja je pomogla pri ostvarivanju projekta.

- 1. Programsko inženjerstvo, FER ZEMRIS, http://www.fer.hr/predmet/proinz
- 2. I. Sommerville, "Software engineering", 8th ed, Addison Wesley, 2007.
- 3. T.C.Lethbridge, R.Langaniere, "Object-Oriented Software Engineering", 2nd ed. McGraw-Hill, 2005.
- 4. I. Marsic, Software engineering book", Department of Electrical and Computer Engineering, Rutgers University, http://www.ece.rutgers.edu/~marsic/books/SE
- 5. The Unified Modeling Language, https://www.uml-diagrams.org/
- 6. Astah Community, http://astah.net/editions/uml-new

Indeks slika i dijagrama

Dodatak: Prikaz aktivnosti grupe

Dnevnik sastajanja

Kontinuirano osvježavanje

U ovom dijelu potrebno je redovito osvježavati dnevnik sastajanja prema predlošku.

1. sastanak

- Datum: u ovom formatu: 17. studenoga 2022.
- Prisustvovali: I.Prezime, I.Prezime
- Teme sastanka:
 - opis prve teme
 - opis druge teme

2. sastanak

- Datum: u ovom formatu: 17. studenoga 2022.
- Prisustvovali: I.Prezime, I.Prezime
- Teme sastanka:
 - opis prve teme
 - opis druge teme

Tablica aktivnosti

Kontinuirano osvježavanje

Napomena: Doprinose u aktivnostima treba navesti u satima po članovima grupe po aktivnosti.

	Ime Prezime voditelja	Ime Prezime					
Upravljanje projektom							
Opis projektnog zadatka							
Funkcionalni zahtjevi							
Opis pojedinih obrazaca							
Dijagram obrazaca							
Sekvencijski dijagrami							
Opis ostalih zahtjeva							
Arhitektura i dizajn sustava							
Baza podataka							
Dijagram razreda							
Dijagram stanja							
Dijagram aktivnosti							
Dijagram komponenti							
Korištene tehnologije i alati							
Ispitivanje programskog rješenja							
Dijagram razmještaja							

Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

	Ime Prezime voditelja	Ime Prezime					
Upute za puštanje u pogon							
Dnevnik sastajanja							
Zaključak i budući rad							
Popis literature							
Dodatne stavke kako ste podijelili izradu aplikacije							
npr. izrada početne stranice							
izrada baze podataka							
spajanje s bazom podataka							
back end							

Dijagrami pregleda promjena

dio 2. revizije

Prenijeti dijagram pregleda promjena nad datotekama projekta. Potrebno je na kraju projekta generirane grafove s gitlaba prenijeti u ovo poglavlje dokumentacije. Dijagrami za vlastiti projekt se mogu preuzeti s gitlab.com stranice, u izborniku Repository, pritiskom na stavku Contributors.